

Asia: VN/21362/2021

Hallituksen esitysluonnos laiksi laajakaistarakentamisen tuesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyvä valtioneuvoston asetuseritys

Lausunnonantajan lausunto hallituksen esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntönne VN/21362/2021

Hallituksen esitysluonnos laiksi laajakaistarakentamisen tuesta annetun lain muuttamisesta

Elisa Oyj (Elisa) kiittää mahdollisuudesta kommentoida laajakaistatukilakiin suunniteltuja muutoksia.

Yleistä hankkeesta ja esityksestä

Hyvin toimivat tietoliikenneyhteydet ovat erittäin tärkeitä nyky-yhteiskunnassa. Digitalisaatio, yritysten ja yhteisöjen tuottavuuden kasvu, arjen toimet ja toisaalta elämykselliset palvelut edellyttävät laadukkaita tietoliikenneverkkoja.

Elisa pitää hankkeen tavoitetta tärkeänä. Kaikilla kansalaisilla sekä yrityksillä tulee olla mahdollisuus hyödyntää tietoyhteiskunnan palveluita.

Elisa pitää tärkeänä, että laajakaistayhteyksien rakentamisen tulee perustua asiakas-tarpeeseen, kysyntään sekä markkinaehtoiseen rakentamiseen, ja nopeiden laajakaistayhteyksien rakentamiseen kohdistettavan julkisen tuen tulee olla teknologianeutraalia. Kuten hallituksen esitysluonnoksen perusteluissakin linjataan, laajakaistarakentamisessa julkista rahoitusta tulee kohdentaa ainoastaan

alueille, joille ei markkinaehtoisesti synny tarjontaa. Tukea tulee myöntää niin valokuituverkkojen kuin edistyksellisten mobiiliverkkojen rakentamiseen.

Elisa pitää valitettavana, että tuen periaatteita muutetaan, ennen kuin voimassa olevan tukiohjelman myötä on saatu kokemuksia sekä ymmärrystä 5G-teknologialla rakennetuista verkoista asiakastarpeen ratkaisuna. 5G-verkoilla pystytään tarjoamaan haja-asutusalueilla kustannustehokkaasti asiakastarpeisiin riittäviä nopeita laajakaistayhteyksiä. Mobiiliteknologian kehitys tarjoaa lähivuosina ja tulevaisuudessa yhä nopeampia ja laadukkaampia laajakaistayhteyksiä. Mobiiliverkkojen hyödyntäminen ei pois sulje valokuituverkon myöhempää rakentamista, mikäli asiakastarve ja kysyntä synnyttävät todellisen tarpeen valokuidulle.

Teknologianeutraalius

Hallituksen esitysluonnoksessa tukiohjelmaa muutetaan siten, että käytännössä vain kiinteiden valokuituverkkojen rakentaminen olisi tukikelpoista. Muutosta perustellaan Euroopan komission yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen tekemillä muutoksilla. Ryhmäpoikkeusasetuksen muutokset edellyttävät kansallisen tukiohjelman muuttamista vastaamaan ryhmäpoikkeusasetuksen uusia sääntöjä.

Elisa katsoo, että esitetyt muutokset eivät toteuta tuetun rakentamisen osalta teknologianeutraaliutta, eivätkä vastaa asiakastarpeeseen perustuvaan kysyntää. Kysyntä kohdistuu asiakastarpeet täyttävien nopeiden laajakaistayhteyksien saatavuuteen, ei teknologiaan. Lisäksi mm. BEREC ja Traficom luokittelevat kannanotoissaan 5G-teknologian mahdollistamat uudet langattoman verkon kiinteät liittymät (Fixed Wire-less Access) kiinteiksi liittymiksi.

Julkisen tuen vaikutus markkinaan

Elisa katsoo, että ehdotettujen muutosten mukainen julkinen tukiohjelma häiritsee markkinaa ja vaikuttaa pahimmillaan 5G-verkkojen rakentamiseen. 5G-teknologialla, ja tulevilla uudemmissa mobiiliteknologioilla, pystytään tarjoamaan asiakkaiden käyttötarpeet täyttäviä nopeita laajakaistayhteyksiä ja palveluita maanlaajuisesti, nyt ja tulevaisuudessa.

Aikaisemmin tehtyjen investointien osalta myönnetty tuki alentaa kaupallisesti rakennettujen verkkojen käyttöstettä ja muodostaa vaikeasti arvioitavan regulatiivisen riskin teleyrityksille. Lisäksi julkisen tuen myöntäminen kohtelee epätasapuolisesti teleyritysten kilpailevia investointeja.

Uusien investointien osalta epätietoisuus mahdollisista julkisesti tuetuista verkoista vähentää halukkuutta rakentaa 5G-verkkoja alueelle, johon voi kohdistua julkista tukea. Tämä johtaa siihen, että palveluita on heikommin saatavilla, kun kaupallisten verkkojen kokonaiskysyntä on pienempi kuin kontrafaktuaalisessa tilanteessa.

Tukiohjelman notifiointi

Hallituksen esitysluonnoksen perusteluiden mukaan tukiohjelmalla ei notifioida komissiolle, koska jouston saamista ryhmäpoikkeusasetuksen ehtoihin ei pidetty todennäköisenä, ja nykyinen tukiohjelma voisi keskeytyä notifiointin ajaksi. Elisa pitää valitettavana, että notifiointia ei ole edes yritetty, vaikka valtioneuvosto on suhtautunut ryhmäpoikkeusasetuksen ehtoihin hyvin kriittisesti. Notifiointia tukisi muun muassa BERECin ja Traficomien verkkoneutraaliteettiasetusta koskevat kannanotot ja ohjeistukset, joissa kiinteät langattomat liittymät on luokiteltu kiinteiksi liittymiksi muun muassa nopeuden ilmoittamista koskevien velvoitteiden osalta. Tärkeintä on yhteyksien saatavuus, ei millä tekniikalla ne toteutetaan.

Elisan mielestä EU-notifiointin mahdollisuus tulisikin vielä selvittää komissiolta nyt voimassa olevalle laajakaistatukiohjelmalle. Olisi perusteltua, ettei tuen periaatteita muuteta, ennen kuin voimassa olevan tukiohjelman myötä on saatu kokemuksia nykyisestä tukimallista. Vielä ei ole ehditty toteuttamaan ainuttakaan laajakaistahanketta nyt voimassa olevien tukiehtojen mukaan.

Asiantuntija-arvioiden mukaan teknologianeutraalin laajakaistatukimallin EU-notifiointi voisi olla hyvinkin mahdollista. On huomioitava, että mobiiliteknologian nopea kehitys tarjoaa lähivuosina ja tulevaisuudessa yhä nopeampia ja laadukkaampia laajakaistayhteyksiä. 5G-verkoilla pystytäänkin tarjoamaan haja-asutusalueilla kustannustehokkaasti nopeita laajakaistayhteyksiä.

EU-notifiointin mahdollisuuden selvittämistä puoltaisi myös eduskunnan 19.2.2021 loppuun käsittelemä Valtioneuvoston selonteko Suomen kestävä kasvun ohjelmasta, jossa linjataan, että huippunopeat yhteydet tulisi toteuttaa teknologianeutraalisti ja että tavoitteena on, että Suomesta tulee ensimmäinen maa, jossa 5G tavoittaa kaikki taloudet.

Lausunnonantajan lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Vornanen Kimmo
Elisa Oyj